

III

(Akty przygotowawcze)

EUROPEJSKI KOMITET EKONOMICZNO-SPOŁECZNY

517. SESJA PLENARNA EKES-U W DNIACH 25 I 26 MAJA 2016 R.

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady i Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego – Coroczny program prac Unii Europejskiej w zakresie normalizacji europejskiej na rok 2016

[COM(2015) 686 final]

(2016/C 303/10)

Sprawozdawca: Patrick LIÉBUS

Dnia 5 lutego 2016 r. Komisja, działając na podstawie art. 304 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady i Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego – Coroczny program prac Unii Europejskiej w zakresie normalizacji europejskiej na rok 2016

(COM(2015) 686 final).

Sekcja Jednolitego Rynku, Produkcji i Konsumpcji, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię dnia 10 maja 2016 r.

Na 517. sesji plenarnej w dniach 25 i 26 maja 2016 r. (posiedzenie z dnia 25 maja 2016 r.) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny przyjął 141 głosami (6 osób wstrzymało się od głosu) następującą opinię:

1. Wnioski i zalecenia

1.1. Niniejsza opinia koncentruje się na zagadnieniu pluralizmu europejskiego systemu normalizacji (ESN). Decyzja ta wynika z faktu, że EKES reprezentuje organizacje ANEC, ECOS, ETUC, SBS, znane w kontekście rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1025/2012 pod nazwą „organizacje, o których mowa w załączniku III”. Z tego względu EKES jako opiekun społeczeństwa obywatelskiego pragnie skoncentrować się na przejrzystości i włączeniu możliwie szerokiego kręgu zainteresowanych podmiotów do ESN.

1.2. EKES uznał również gotowość Komisji Europejskiej do zajęcia się pewnymi strategicznymi aspektami europejskiego systemu normalizacji w ramach rocznych programów prac.

1.3. Jeśli chodzi o stosunki między organizacjami, o których mowa w załączniku III, a ESN, EKES zachęca europejskie organizacje normalizacyjne do przyznania organizacjom, o których mowa w załączniku III, specjalnego statusu członków/partnerów, posiadających właściwe im prawa i obowiązki. Powinno to przejawiać się przyznaniem organizacjom, o których mowa w załączniku III nieograniczonego prawa do odwołania i uprawnień doradczych, szczególnie w odniesieniu do norm interesu publicznego.

1.4. Uznając, że delegacja krajowa jest jedną z podstawowych zasad normalizacji europejskiej, EKES podkreśla znaczenie ułatwienia dostępu do procesu normalizacji MSP oraz partnerom społecznym, jak również ich przedstawicielom na szczeblu krajowym. W związku z tym EKES proponuje wdrożenie na szczeblu krajowym darmowego dostępu do „lustrzanych komitetów” dla MŚP i partnerów społecznych oraz ich odpowiednich stowarzyszeń przedstawicielskich.

1.5. EKES przypomina o podstawowej roli „konsultantów nowego podejścia” i przyjmuje z uznaniem ich wkład w ocenę zgodności norm z kierunkami polityki Unii w ramach zharmonizowanej normalizacji. W związku z tym EKES z zadowoleniem przyjmuje zamiar Komisji utrzymania ich działalności w perspektywie długoterminowej.

1.6. Podsumowując, EKES wzywa, by przeprowadzić pogłębione monitorowanie działań prowadzonych przez najważniejsze podmioty normalizacji, po to by wzmocnić pluralizm ESN. EKES mógłby zapewnić monitorowanie przez utworzenie forum *ad hoc* na temat pluralizmu ESN. Organ ten byłby odpowiedzialny za organizowanie dorocznego wysłuchania publicznego w celu oceny postępów w tej dziedzinie.

2. Streszczenie komunikatu

2.1. Komisja zawarła strategiczną wizję normalizacji europejskiej w swoim komunikacie, a stosowne ramy prawne ustanowiła rozporządzeniem (UE) nr 1025/2012 w sprawie normalizacji europejskiej, które weszło w życie z dniem 1 stycznia 2013 r. Jedną z nowości rozporządzenia jest nałożony na Komisję obowiązek przyjmowania rocznego programu prac Unii w zakresie normalizacji europejskiej.

2.2. Program prac jest narzędziem usprawniającym współpracę Komisji z europejskim systemem normalizacji (ESN) poprzez określenie wizji Komisji w odniesieniu do normalizacji i związanych z nią planów na kolejny rok. Komisja zamierza dokonać przeglądu partnerskiej współpracy z ESN w trosce o zapewnienie odpowiedniego udziału wszystkich zainteresowanych stron (przemysłu, MŚP, konsumentów, organizacji ekologicznych, pracowników itd.).

2.3. Wśród strategicznych priorytetów normalizacji europejskiej znalazły się przyjęcie planu priorytetowych norm ICT oraz normalizacja usług. Przyjęcie planu priorytetowych norm ICT ma uzupełnić roczny program prac Unii.

3. Uwagi ogólne

3.1. EKES gratuluje Komisji przedstawienia rocznego programu prac w zakresie normalizacji na 2016 r. i przypomina kluczową rolę norm w zakresie strukturyzacji rynku wewnętrznego i konkurencyjności przedsiębiorstw. Jak stwierdził Komitet w swojej opinii INT/590 z września 2011 r. ⁽¹⁾, roczny program prac w zakresie normalizacji stanowi prawdziwy atut pod względem przejrzystości, planowania i prognozowania, w szczególności dla podmiotów i zainteresowanych stron europejskiego systemu normalizacji (ESN).

3.2. EKES pozytywnie przyjmuje roczny program na 2016 r., ponieważ umożliwia on zapoznanie się z aktualnym stanem dyskusji, a przede wszystkim stanowi prawdziwą wartość dodaną dla przyszłych planów. EKES zachęca wobec tego Komisję do tego, aby lepiej przygotowywała przyszłe programy roczne, zasięgając opinii zainteresowanych stron co do kwestii technicznych i strategicznych, oraz aby publikowała program prac w lipcu roku poprzedzającego. EKES przyjmuje pozytywnie treść priorytetów w poszczególnych sektorach.

3.3. Priorytet dla szerokiej integracji

3.3.1. EKES reprezentuje wszystkie organizacje znane jako „organizacje, o których mowa w załączniku III” w nawiązaniu do rozporządzenia (UE) nr 1025/2012, czyli ANEC, ECOS, ETUC, SBS (wraz z członkami krajowymi), reprezentujące zainteresowane strony, które zawsze miały trudny lub gorszy dostęp do ESN, czyli konsumentów, pracowników, interesy ochrony środowiska i MŚP. Dlatego też świadomy zasadniczego wkładu innych zainteresowanych stron w opracowywanie norm i problemów związanych z udziałem w tym procesie, z którymi się one ogólnie borykają, Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny – jako opiekun społeczeństwa obywatelskiego – pragnie skoncentrować większość swoich wysiłków na przejrzystości i pluralizmie ESN.

⁽¹⁾ Dz.U. C 376 z 22.12.2011, s. 69.

3.3.2. W związku z tym szczególnej uwagi wymaga wykonanie rozporządzenia (UE) nr 1025/2012, co Komisja słusznie podkreśla w komunikacie. Wiąże się z tym w szczególności konieczność poprawy rozpowszechniania i publikacji sprawozdań przewidzianych w art. 24 rozporządzenia oraz komunikacji i informacji z nimi związanych.

3.3.3. EKES przyjmuje z zadowoleniem wolę Komisji, aby ściśle monitorować postępy i wysiłki poszczególnych podmiotów ESN na rzecz poszerzenia kręgu zaangażowanych w system. EKES uważa, że aby osiągnąć ten cel, Komisja powinna odgrywać rolę proaktywną, w szczególności jako organ współfinansujący ESN.

3.3.4. Komitet przyjmuje również z zadowoleniem ustanowienie procesu finansowania organizacji, o których mowa w załączniku III, i wzywa do dodatkowego uproszczenia procedur administracyjnych i do przyjęcia dłuższej perspektywy czasowej w celu zagwarantowania realizacji strategii wieloletniej przez te podmioty.

3.4. Wspólna inicjatywa dotycząca normalizacji

3.4.1. Komitet przyjmuje z zadowoleniem propozycję dotyczącą wspólnej inicjatywy w zakresie normalizacji i pozytywnie zapatruje się na uczestnictwo zainteresowanych stron w systemie, w szczególności organizacji, o których mowa w załączniku III, jako na widoczną oznakę odnowy partnerstwa publiczno-prywatnego, stanowiącego podstawę ESN. W tym kontekście EKES pragnie podkreślić, że jest kwestią bardzo istotną, aby działania proponowane w ostatecznej wersji wspólnej inicjatywy dotyczącej normalizacji były ukierunkowane na większy pluralizm i aby wyraźnie się do niego przyczyniły, co umożliwiłoby przyłączenie się do niej wszystkim zainteresowanym stronom, w szczególności organizacjom, o których mowa w załączniku III.

3.4.2. Komitet przyjmuje z zadowoleniem i popiera propozycję działania w ramach wspólnej inicjatywy dotyczącej normalizacji, obejmującego analizę mającą na celu lepsze zrozumienie możliwości i wyzwań związanych z darmowym udostępnianiem norm, przykładowo w ramach badania na temat ekonomicznego i społecznego oddziaływania norm.

3.5. Działanie europejskich organizacji normalizacyjnych

3.5.1. EKES ocenia pozytywnie i przyjmuje z zadowoleniem rolę organizacji CEN, CENELEC i ETSI jako niezależnych, neutralnych i profesjonalnych organizacji dysponujących przepisami i procedurami gwarantującymi przestrzeganie zasad leżących u podstaw WTO w dziedzinie normalizacji oraz zasad ustanowionych rozporządzeniem (UE) nr 1025/2012.

3.5.2. Aby poprawić udział wszystkich podmiotów w normalizacji, EKES zachęca europejskie organizacje normalizacyjne do przyznania organizacjom, o którym mowa w załączniku III, specjalnego statusu członków/partnerów, posiadających szczególne prawa i obowiązki odpowiednio do ich statutu i roli, w szczególności nieograniczony dostęp do organów technicznych i do projektów norm w trakcie opracowania, z poszanowaniem polityki poufności uwzględniającej konieczność konsultacji. EKES proponuje, aby przystąpić do rozważań nad kwestią darmowości tego dostępu, z uwagi na udział Unii w finansowaniu europejskich organizacji normalizacyjnych i organizacji, o których mowa w załączniku III.

3.5.3. EKES proponuje również, aby przywrócić organizacjom, o których mowa w załączniku III, nieograniczone prawo do odwołania, także w odniesieniu do prac, z którymi nie były od początku bezpośrednio związane, lub aby nadać im uprawnienia doradcze w procesie ratyfikacji norm.

3.5.4. EKES pragnie zwrócić uwagę na znaczenie wysokiej jakości normalizacji angażującej szerokie grono zainteresowanych stron. EKES pragnie przypomnieć, że szybkości produkcji i publikacji norm nie można uważać za cel sam w sobie, przede wszystkim, jeśli stanowi to przeszkodę dla realizacji celu EKES-u, którym jest włączenie organizacji, o których mowa w załączniku III, do ESN. W istocie EKES ostrzega ESN przed wszelkimi decyzjami, które pod pretekstem szybkości ograniczałyby zaangażowanie w system i jego otwarcie.

3.5.5. EKES przypomina, że integracja zainteresowanych stron jest możliwa tylko pod warunkiem ich zaangażowania na zasadach przejrzystości. Mając na celu podkreślenie znaczenia, wzmocnienie i wdrożenie zasady delegacji krajowej, EKES podkreśla znaczenie ułatwienia dostępu do procesu normalizacji dla MŚP oraz ich przedstawicieli na szczeblu krajowym, co nadal jest wyzwaniem, jak wspomniano w pkt 4 komunikatu.

3.5.6. W związku z tym EKES proponuje wdrożenie na szczeblu krajowym darmowego dostępu do „lustrzanych komitetów” dla MŚP i podmiotów społecznych oraz ich odpowiednich stowarzyszeń przedstawicielskich. Łatwość zaangażowania i udziału ma również szczególne znaczenie na etapie konsultacji publicznych, na którym nie powinny istnieć przeszkody praktyczne lub techniczne.

3.6. Nowy przewodnik po normalizacji i wytyczne dla organizacji, o których mowa w załączniku III

3.6.1. W ramach wdrażania nowego „Przewodnika po normalizacji europejskiej” Komitet przekazuje wyrazy uznania Komisji w związku z zaproszeniem skierowanym do europejskich organizacji normalizacyjnych, aby dostosowały swoje organy i pracowników technicznych do treści i środków zawartych w tym nowym dokumencie.

3.6.2. EKES zaprasza również Komisję do czuwania nad rozpowszechnianiem, zrozumieniem i stosowaniem przewodnika przez wszystkie służby Komisji Europejskiej, które zamierzają wykorzystywać normalizację w realizacji europejskich strategii politycznych. Pożyteczne byłoby również zadbanie o rozpowszechnianie przewodnika wraz z powiązаныmi informacjami za pośrednictwem witryny internetowej Komisji Europejskiej.

3.6.3. Komitet pragnie przede wszystkim podkreślić, jak istotna jest znajomość przez osoby odpowiedzialne za organy techniczne europejskich organizacji normalizacyjnych poszczególnych wytycznych CEN-CENELEC dotyczących opracowania norm, z uwzględnieniem potrzeb podmiotów społecznych i MŚP (czyli wytycznych nr 2, 5 i 17 CEN-CENELEC oraz wytycznych nr 4 CEN). Komitet z zadowoleniem przyjmuje w związku z tym działania już podjęte przez CEN-CENELEC wraz z grupą roboczą MŚP (*SME Working Group*) i grupą roboczą podmiotów społecznych (*Societal Stakeholders Working Group*) i zachęca do ich kontynuowania za pomocą konkretnych i ambitnych środków. Należy podkreślić, że wytyczne CEN-CENELEC warte są stosowania w całym procesie normalizacji, począwszy od badania możliwości opracowania normy aż do jej publikacji.

3.7. Normalizacja ICT i prawo własności intelektualnej w kontekście normalizacji

3.7.1. EKES zastanawia się nad wartością dodaną „planu priorytetowych norm ICT” proponowanego w rozdziale 3.1 komunikatu. Dokument ten wydaje się być zbędnym dodatkiem do „kroczącego planu działań dotyczącego normalizacji ICT” oraz do rocznego programu w zakresie normalizacji. Komitet obawia się powielania źródeł i poziomów priorytetów, co może utrudnić monitorowanie debaty i udziału zainteresowanych stron.

3.7.2. W dziedzinie prawa własności intelektualnej Komitet zwraca uwagę na istniejący brak równowagi między użytkownikami i posiadaczami patentu koniecznego dla spełnienia normy określonej przez organizację normalizacyjną (zwanego dalej „SEP”), w szczególności w przypadku, gdy innowacyjne MŚP nie jest w stanie poznać liczby patentów, które powinno zastosować, ani kto jest ich posiadaczem. EKES proponuje więc, aby ETSI opracował na potrzeby MŚP poradnik praktyczny dotyczący negocjacji umów licencyjnych w sprawie SEP, z zastosowaniem warunków FRAND (*„fair, reasonable, and non-discriminatory”* – na sprawiedliwych, rozsądnych i niedyskryminujących warunkach).

3.7.3. W odniesieniu do kryteriów FRAND Komitet podkreśla potrzebę lepszego zdefiniowania tych zasad, aby rozszerzyć zakres ich stosowania i praktyczne wykorzystanie.

3.7.4. W tym kontekście EKES zwraca się również do ETSI o poprawę jakości i przejrzystości bazy danych, w której zebrane są deklaracje dotyczące praw własności intelektualnej. Ma to zasadnicze znaczenie dla zapewnienia użytkownikom SEP-a pewnej możliwości przewidywania oraz dostarczenia innowacyjnym MŚP informacji na temat kosztów i zasad negocjacji dotyczących wyżej wspomnianych umów licencyjnych.

3.8. „Konsultanci nowego podejścia”

3.8.1. EKES przypomina o podstawowej roli „konsultantów nowego podejścia” wspomnianych w rozdziale 7.2 komunikatu i przyjmuje z uznaniem ich niezbędny wkład w wiarygodną ocenę zgodności norm z prawodawstwem i kierunkami polityki Unii w ramach zharmonizowanej normalizacji.

3.8.2. EKES przyjmuje z zadowoleniem wolę, wyrażoną przez Komisję w pkt 7.2 komunikatu, zapewnienia długoterminowej dostępności tego rodzaju oceny. Komitet pragnie wzmocnić pierwszeństwo tej niezależnej oceny w stosunku do wszelkich innych wewnętrznych ocen prowadzonych przez europejskie organizacje normalizacyjne.

3.8.3. EKES pragnie, aby jeszcze bardziej wzmocnić niezależny charakter tych konsultantów, być może poprzez bezpośrednie zatrudnianie „konsultantów nowego podejścia” przez Komisję Europejską.

3.9. Wnioski o normalizację i zlecenia normalizacji

3.9.1. EKES pragnie podkreślić znaczenie procesu przygotowania europejskich zleceń, które Komisja przesyła do europejskich organizacji normalizacyjnych w celu zwrócenia się z wnioskiem o opracowanie normy. EKES zwraca się do Komisji, aby uczyniła ten proces jeszcze bardziej przejrzystym i pluralistycznym, w szczególności w odniesieniu do organizacji, o których mowa w załączniku III.

3.9.2. EKES podkreśla znaczenie sprawdzenia zgodności wyniku opracowanej normy z początkowym celem, ze szczególną dbałością o to, aby dziedzina stosowania nie została rozszerzona podczas prowadzenia prac.

3.9.3. Komitet podkreśla, jak ważne w normalizacji są prace przygotowawcze, zwłaszcza po to, by ocenić gospodarcze i społeczne skutki norm i umożliwić określenie zainteresowanych stron i zapewnienie ich udziału w pracach normalizacyjnych.

3.10. W odniesieniu do współpracy międzynarodowej EKES wskazuje na znaczne trudności, na jakie nadal napotyka organizacje, o których mowa w załączniku III, w kontynuowaniu tej pracy i wzywa europejskie organizacje normalizacyjne oraz krajowe organy normalizacyjne do wdrożenia wszystkich możliwych środków w ramach ich umów o współpracy z ISO i IEC w celu zapewnienia przejrzystości, udziału i zaangażowania wszystkich zainteresowanych stron, w szczególności w przypadku, gdy prace są związane z wnioskiem dotyczącym normalizacji złożonym przez Komisję.

4. Uwagi szczególne

4.1. EKES mógłby utworzyć forum *ad hoc* na temat pluralizmu ESN. Forum to spotykałoby się regularnie i co najmniej raz w roku. Byłoby złożone z członków Komitetu pragnących przyczynić się do zaangażowania i uwzględniania zainteresowanych stron, w szczególności podmiotów społecznych i MŚP. Organizacje, o których mowa w załączniku III, byłyby regularnie zapraszane na spotkania tego forum.

4.1.1. Forum mogłoby odpowiadać między innymi za organizację dorocznego wysłuchania publicznego na temat pluralizmu ESN. W ramach tego wydarzenia EKES zapraszałby podmioty ESN i Komisję Europejską w celu przeprowadzenia ich wysłuchania publicznego w ramach sprawozdań z działalności przewidzianych w art. 24 rozporządzenia (UE) nr 1025/2012, aby poprawić ich znajomość i rozpowszechnianie. EKES wykorzystałby tę okazję do włączenia Parlamentu Europejskiego we wspomniane działanie.

4.1.2. Forum odpowiadałoby również za finansowanie badania na temat składu krajowych „komitetów lustrzanych” w celu dokonania oceny ich reprezentatywności i pluralizmu.

Bruksela, dnia 25 maja 2016 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Georges DASSIS
